

การสัมมนาสมาคมครูภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 35

“การสอนคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นในยุค Generative AI: จากงานวิจัยสู่การประยุกต์ใช้จริง”

โดย ผศ.ดร.ธนกศักดิ์ ศิริคะเนรัตน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วันเสาร์ที่ 22 สิงหาคม 2569 เวลา 10:00 – 12:00 น.

ออนไลน์ ทางโปรแกรมซูม

กล่าวเปิดงาน โดย อ.ดร.ชนัญญธร รุ่งธัญญิธรณ์ นายกสมาคมครูภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นแห่งประเทศไทย

สรุปเนื้อหาโดยย่อจากวิทยากร

วิทยากรแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเรียนรู้คำศัพท์ 2. แนวทางการสอน และ 3. การใช้ AI ในการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเรียนรู้คำศัพท์

- เมื่อไม่มีไวยากรณ์จะสื่อบางเรื่องไม่ได้ แต่ถ้าไม่รู้คำศัพท์จะสื่ออะไรไม่ได้เลย ดังนั้นการเรียนการสอนเรื่องคำศัพท์จึงสำคัญมาก โดยมีปัญหาหลักๆ คือ 1) จำนวน 2) วิธีใช้

- ในการเรียนการสอน มักสอนให้เดาศัพท์จากบริบท แต่จริงๆ คือ เป็นเรื่องของดวง ดังนั้นความเป็นจริงควรรู้คำศัพท์ทุกคำ

- ในการอ่านเรื่องอ่านสักหนึ่งเรื่อง แน่ใจว่านักเรียนย่อมไม่รู้ทุกคำ แต่จากงานวิจัยขั้นต่ำควรจะรู้ 95-98% ของเรื่อง ดังนั้น ควรเพิ่มคำศัพท์ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

- คำศัพท์ไม่ได้เก็บเป็นรายการโดด ๆ

- ผู้เรียนต้องเชื่อม รูป 形 ความหมาย 意味 (ในที่นี้ไม่ใช่คำแปล) และวิธีใช้ 使用

- กิจกรรมการสอนควรเพิ่มทั้ง “คุณภาพของการพบคำ” และ “จำนวนครั้งที่พบ”

“คุณภาพของการพบคำ” นักเรียนได้เห็นการใช้คำศัพท์นั้นในบริบทที่หลากหลาย ข้อจำกัดของการใช้คำนั้นๆ

- การสอน จะใช้คำศัพท์นี้กับกิจกรรมอะไรได้บ้าง
- การทดสอบ ทดสอบการใช้คำศัพท์ในบริบทใดถูกต้อง

- ประเภทของการเรียนรู้คำศัพท์ แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1. การเรียนรู้คำศัพท์แบบตั้งใจ いしきてきごいがくしゅう 意識的語彙學習 และ 2. การเรียนรู้คำศัพท์แบบไม่ตั้งใจ むいしきてきごいがくしゅう 無意識的語彙學習

สรุป ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเรียนรู้คำศัพท์

1. ควรรู้คำศัพท์ไม่ต่ำกว่า 95%
2. การเรียนรู้คำศัพท์ประกอบไปด้วย 形式 意味 使用
3. การเรียนรู้คำศัพท์มีทั้งแบบตั้งใจและไม่ตั้งใจ

2. แนวทางการสอน

2.1 การเรียนรู้แบบ いしきてきごいがくしゅう 意識的語彙學習

1. リピート ให้พูดซ้ำ
2. 記憶の想起 そうき ทำกิจกรรมอะไรก็ได้ให้นักเรียนระลึกถึงคำศัพท์คำนั้น เช่น
例 1 外食 อ่านว่า..... แปลว่า.....
例 2 ทานข้าวนอกบ้าน ภาษาญี่ปุ่น พูดว่า.....
例 3 ดูภาพแล้วตอบโดยใช้คำศัพท์ภาษาญี่ปุ่น
วิธีนี้ได้ผลดีกว่า リピート แต่เงื่อนไขสำคัญคือ นักเรียนต้องระลึกความทรงจำสำเร็จ
3. ぶんさん 分散學習 แบ่งช่วงเวลาสั้นๆ ให้กระจาย (ตรงข้ามกับ しゅชゅう 集中學習)
4. かんよふ かかせつ タスク関与負荷仮説 ให้นักเรียนมีส่วนร่วม โดยมีองค์ประกอบ คือ
 - 1) ต้องการ ต้องการเรียนรู้คำศัพท์นั้น
 - 2) หา ค้นหาความหมายหรือวิธีใช้
 - 3) ประเมิน ประเมินว่าใช้อย่างไร ในบริบทใด
5. こうていしようにこ ひていしようにこ 肯定証拠と否定証拠 เสนอตัวอย่างประโยคที่ใช้ถูกต้อง และใช้ผิด ให้นักเรียนสังเกตการใช้ แนะนำให้ใช้วิธีนี้ในกรณี คำศัพท์ที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน

2.2 การเรียนรู้แบบ むいしきてきごいがくしゅう 無意識的語彙學習

1. 多読 คือ การอ่านจำนวนมาก
 - 1) ประมาณ 100,000 คำ/ปี
 - 2) เรื่องอ่านง่าย (แทบไม่ต้องใช้พจนานุกรม)
 - 3) เหมาะกับระดับความสามารถของนักเรียน

4) นักเรียนเลือกเรื่องที่อยากอ่านเอง

2. WORD WALL

1) กำหนดคำเป้าหมาย

2) ให้นักเรียนทำ WORD WALL คำเป้าหมาย เช่น สัปดาห์ละ 5 คำ

3) WORD WALL มีภาพประกอบ

4) ในคาบกล่าวถึงคำใน WORD WALL

3. การใช้ AI ในการเรียนการสอน

1. Image gen

2. Feedback นักเรียน

3. สร้างประโยคตัวอย่าง

4. แต่งเรื่อง

วิทยากรให้รายละเอียดเกี่ยวกับ 仕様書 หรือข้อกำหนดรายละเอียด (อ้างอิงไฟล์เวิร์ด)

กำหนดขอบเขตคำศัพท์ ขอบเขตไวยากรณ์ ความซับซ้อนของเนื้อเรื่อง

กำหนดคันจิ และการใส่ フリガナ

ระดับผู้เรียน

คำศัพท์เป้าหมาย

คำศัพท์เป้าหมายปรากฏซ้ำเรื่อยๆ

* ไม่ต้องสร้าง 仕様書 ใหม่ทุกครั้ง

วิทยากรได้แชร์ prompt พร้อมใช้ซึ่งสามารถดาวน์โหลดไปใช้ได้จากลิงก์ด้านล่าง (จุดที่ทำสีแดง คือจุดที่

นำไปปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม)

[https://docs.google.com/document/d/1LFddvilEmxghf3E6Oxh5o5uak4lE6SRw/edit?usp=s
haring&ouid=115054611318500350526&rtpof=true&sd=true](https://docs.google.com/document/d/1LFddvilEmxghf3E6Oxh5o5uak4lE6SRw/edit?usp=s
haring&ouid=115054611318500350526&rtpof=true&sd=true)

ปิดการอบรมสัมมนาเวลา 12:10 น.

การประเมินผลการดำเนินงานสัมมนา

งานสัมมนาครั้งนี้ผู้สมัครเข้าร่วมสัมมนารวม 130 คน (เป็นสมาชิก 57 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 ไม่ได้เป็นสมาชิก 73 คน คิดเป็นร้อยละ 56.2) มีผู้สนใจสมัครเป็นสมาชิกรายปีเพิ่มรวม 8 คน และสมาชิกตลอดชีพ 1 คน

ผู้เข้าร่วมงานรวม 84 คน ตอบแบบสอบถาม 80 คน คิดเป็นร้อยละ 95.2

ร้อยละ 68.8 ทราบข่าวงานสัมมนาจากเฟซบุ๊กสมาคมฯ ร้อยละ 40.0 ทราบจากอีเมลที่ส่งถึงสมาชิก

การประเมินผลระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานใน 5 ด้าน โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่ 1 : ความพึงพอใจงานสัมมนา

หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
1.วันเวลาเหมาะสม	4.91	มากที่สุด
2.ระยะเวลา (2 ชม.) เหมาะสม	4.91	มากที่สุด
3.เนื้อหาเหมาะสม	4.88	มากที่สุด
4.ได้รับประโยชน์	4.91	มากที่สุด
5.อุปกรณ์และระบบเหมาะสม	4.85	มากที่สุด
ภาพรวม	4.89	มากที่สุด

ส่วนที่ 2 : ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสัมมนาครั้งนี้

เนื้อหา มีประโยชน์มาก สามารถนำไปใช้ในการสอนได้จริง

วิทยากรอธิบายละเอียด เข้าใจง่าย

ส่วนที่ 3 : ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหัวข้อการสัมมนาครั้งต่อไป

การใช้ AI สร้างสื่อการสอน (6 คน) เช่น ทำวิดีโอ

การสอนการฟัง-พูด, ให้นักเรียนนำความรู้ไปสื่อสารได้จริง (4 คน)

การออกแบบการสอนไวยากรณ์ (3 คน) เช่น บูรณาการกับการสะท้อนคิดแบบร่วมมือด้วยเทคนิค KPT, สอนโดยอ้างอิงงานวิจัย

การนำ AI มาใช้ในการสอนทักษะต่างๆ (2 คน)

การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน (2 คน)

การสอนไวยากรณ์พื้นฐาน (2 คน)

การเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาญี่ปุ่นให้กับนักเรียนในยุคปัจจุบัน (2 คน)

การสอนทักษะการอ่าน เทคนิคการอ่าน (1 คน)

เทคนิคการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในทักษะต่างๆ (1 คน)

การสอนไวยากรณ์ระดับ N2 (1 คน)

ความรู้พื้นฐานไวยากรณ์ (1 คน)

คำกริยาวิเศษณ์ (1 คน)

การใช้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหาร (1 คน)

การสอนฮิรางานะให้ได้ผลที่ดี (1 คน)

วิธีการสังเกตงานจากนักเรียนที่ใช้ AI (1 คน)

การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้คำศัพท์ที่หลากหลายของผู้เรียนชาวไทย (1 คน)

การสอนคันจิอย่างไรให้น่าสนใจไม่น่าเบื่อ (1 คน)

การสอนสังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่น (1 คน)

รูปภาพบรรยากาศงานสัมมนา JTAT ครั้งที่ 35

“การสอนคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นในยุค Generative AI: จากงานวิจัยสู่การประยุกต์ใช้จริง”

